

18/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

טובות השתיים מן האחת? ביגמיה בעיני החוק בישראל

עבור האזרח הממוצע בישראל של שנות האלפיים, חתונה עם מספר נשים אינו עולה על הדעת ומהווה עבירה. אמנם, ישנן אוכלוסיות - בעיקר האוכלוסייה הבדואית והערבית מוסלמית, אשר עבורן נישואין למספר נשים היא נורמה חברתית ואף דתית. מהי עמדת החוק בישראל לגבי ביגמיה? מהו העונש הצפוי לאדם הנישא למספר נשים או לאישה הנישאת למספר גברים? עו"ד אסף דוק מסביר.

ביגמיה על פי החוק בישראל

ריבוי בני זוג מכונה ביוונית פוליגמיה ונישואים לשני בני זוג במדינות האוסרות זאת נקרא ביגמיה. על פי חוק העונשין בישראל חל איסור על ביגמיה, והיא נחשבת לעוולה אזרחית ואף עבירה פלילית. לפי סעיף 176 לחוק העונשין, נשוי הנושא אישה אחרת ונשואה הנישאת לאיש אחר דינם חמש שנות מאסר. החוק מתייחס לזוגות נשואים בלבד, ולא לזוגות "ידועים בציבור". נישואים אלו יהיו מותרים, בתנאי שהותרו על ידי ביתן דין רבני. ההתרה יכולה להתבצע במצב בו בן הזוג מהנישואים הקודמים נעדר מעל לשבע שנים, וישנה סבירות מסוימת שהוא נפטר. מצב נוסף שיביא להתרת הנישואין הוא מצב בו בן הזוג לא מסוגל לבטל את הנישואין עקב מחלה נפשית. למרות האיסור בחוק על נישואין לאדם נוסף, נישואין אלה באישור בית הדין הרבני אינם מתבטלים וכלל בני הזוג וילדיהם מוכרים כמשפחה והם נהנים מביטוח לאומי ותוספות תשלומים לבנות הזוג הנוספות, כמו כל משפחה.

כיצד בית הדין הרבני מתייחס לביגמיה?

בשביל להבין את יחס בית הדין הרבני לביגמיה, יש לפנות אל הדין העברי. על פי הדין העברי, ממנו מושפע בית הדין הרבני, גבר שאשתו מסרבת לתת לו גט, יכול לקבל היתר נישואין לאישה נוספת, על פי היתר של מאה רבנים. לנשים נשואות לא קיימת האפשרות לקבל היתר זה.

כך, בשנת 2011, בית הדין הרבני אפשר לגבר נשוי, להינשא לאישה אחרת, בת ארבעים, בטענה שהמשך העיכוב בהליך סיום הנישואים הקודמים ימנע מבני הזוג להביא ילדים. מיותר לציין, שאישה לא יכולה לקוות להתחשבות שכזאת. במקרה שאישה תנהג כך, ילדיה יחשבו ממצרים והם לא יוכלו להתחתן עם יהודים בארץ.

כיצד החוק נאכף בקרב האוכלוסייה הבדואית?

בקרב האוכלוסייה הבדואית בנגב, שם הביגמיה היא תופעה נפוצה, החוק כמעט ולא מתבצע. הזנחה של נושא זה גורם לכך שעל פי ההערכה גסה, כבין עשרים אחוזים לשלושים ושישה אחוזים ממשפחות אלו הינן משפחות שלהן מספר נשים. ישנו קושי לאכוף את החוק בחברה זו עקב השתרשותה של תופעה זו מבחינה תרבותית, חברתית ודתית. בדואים בנגב נשאו מספר נשים הרבה לפני שקמה מדינת ישראל. בנוסף, נישואין אלו מתבצעים בצורה לא רשמית ללא הכרת המוסדות וללא תעודות נישואין, מה שמוסיף על הקושי להחיל את החוק עליהם. מספר הפעמים בהם החוק נאכף הוא מועט והעונשים היו קנסות כספיים, מאסר על תנאי או מאסר לשנה.

הבעייתיות בהחלת החוק על נישואין בלבד

בעייתיות נוספת בחוק היא החלתו על זוגות נשואים בלבד, ולא על ידועים בציבור. חוסר ההתייחסות של חוק לתופעה הביגמיה בקרב ידועים בציבור מאפשר צמיחה של תופעות בעתיות כמו בפרשת גואל רצון. כזכור, גואל רצון היה אדם שהצליח בכוח שכנוע ובאמצעים פסיכולוגיים שונים להקים "קהילה" שהוא עמד בראשה, ולצדו עשרות בנות זוג שהולידו לו עשרות ילדים. גואל רצון נענש

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

בשנת 2014 בשלושים שנות מאסר, אך מה שלא ידוע לרוב הציבור שהעבירה על ביגמיה לא הייתה אחת העבירות שבהן הוא נענש, אלא היו אלו עבירות נלוות כגון אונס, בעילה אסורה, וכו'. כך, התעלמות החוק ממצב של ביגמיה בקרב ידועים בציבור פותחת פתח לניצול ולהורדה במעמד האישה. חברת הכנסת ציפי חוטובלי ניסתה לסגור פרצה זו על ידי הצעת חוק מתקנת שתאסור על קיום מערכות יחסים מרובות, גם אצל ידועים בציבור. על פי ההצעה, החוק והעונשים הנלווים כלפי ידועים בציבור יהיו זהים במהותם.

החוק נמנע מלהיכנס לחדר המיטות של אנשים ואינו אוסר על גבר או אישה לקיים קשרים עם בני או בנות זוג מרובים, אמנם ניסיון למסד קשר שכזה - נחשב עבירה, למעט מקרים קיצוניים בהם ניתן היתר מיוחד מצד הרבנות. לכן, במידה והואשמת בביגמיה עליך ליצור קשר עם עו"ד פלילי בהקדם, שכן מדובר בעבירה שחמש שנות מאסר עומדות בצידה, וללא ייעוץ משפטי נכון, התוצאות עלולות להיות קשות. לייעוץ ראשוני בנושא ניתן ליצור עימנו קשר בטלפון **052-6885006** או להשאיר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.